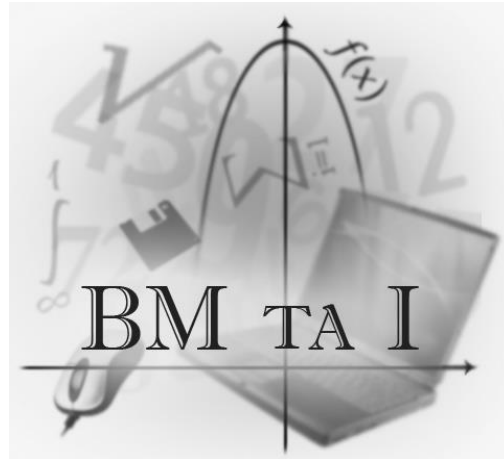

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Кафедра вищої математики та інформатики

З досвіду організації дистанційного навчання з використанням LMS Moodle

Збірник тез доповідей
міжвузівського науково-методичного вебінару

Харків
2013

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Кафедра вищої математики та інформатики

З досвіду організації дистанційного навчання з використанням LMS Moodle

Збірник тез доповідей
міжвузівського науково-методичного вебінару

Харків
РВВ ХТЕІ КНТЕУ
2013

УДК 004.77 (005.745)
ББК 32.97(074)
З-11

*Зареєстровано в УкрІНТЕІ,
посвідчення №112 від 22.02.2013 р.*

*Рекомендовано до друку вченою радою
Харківського торговельно-економічного інституту КНТЕУ
Протокол № 7 від 20.03.2013 р.*

До збірника увійшли тези доповідей, що були представлені на міжвузівському науково-методичному вебінарі «З досвіду організації дистанційного навчання з використанням LMS Moodle», який відбувся 27 лютого 2013 року на базі кафедри вищої математики та інформатики Харківського торговельно-економічного інституту КНТЕУ.

Редакційна колегія: Т.І. Красікова, голова редакційної колегії, к.п.н., доц.; Н.Ю. Олійник, заступник голови редакційної колегії, к.п.н., доц.; В.Б. Рабухін, д.ф.-м.н., проф.; О.В. Алісейко, к.т.н., доц.; Ю.І. Євдокименко, к.ф.-м.н., с.н.с.; Г.В. Іванець, к.т.н., доц.; Зміївська І.В., ст. викл.; Обоянська Л.А., ст. викл.; Половін Б.А., ст. викл.

З-11 З досвіду організації дистанційного навчання з використанням LMS Moodle: збірник тез виступів на міжвузівському науково-методичному вебінарі / Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ. – Харків: РВВ ХТЕІ КНТЕУ, 2013. – 36 с.

Матеріали надані в авторській редакції з дотриманням індивідуального стилю. За фактичний матеріал і його інтерпретацію відповідальність несуть автори.

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ І ЗАОЧНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ

Барасюк Я.М., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Гімчинський О.Г., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Розвиток комп'ютерної і телекомунікаційної техніки та інформатизація усіх сторін життя висуває нові вимоги до надання освітніх послуг вищими навчальними закладами в Україні. Минули ті часи, коли єдиним методом надання студентам теоретичних знань були класичні лекції, коли викладач читає лекцію, а студенти конспектують матеріал, який в оригінальному вигляді можна було отримати тільки на лекції, чи, у деяких випадках, з рекомендованих підручників та посібників. На даний час практично весь матеріал з більшості дисциплін студенти можуть отримувати з різноманітних цифрових джерел інформації, зокрема з мережі Інтернет. Спілкування студентів з викладачами на лекціях, практичних, лабораторних чи семінарських заняттях перетворюється на обговорення матеріалу, отриманого студентами з різних джерел чи наданого студентам викладачем, та особливостей і складних елементів цього матеріалу. При цьому ведення конспектів студентами орієнтоване на конспектування тільки тієї інформації, яка є найважливіша і тільки для кращого запам'ятовування основних тез матеріалу.

Можливість отримання студентами матеріалу дисциплін з різних джерел часто приводить до, так званого, «інформаційного перевантаження», коли наявної інформації настільки багато, що важко зробити відбір оптимального для вивчення матеріалу. Саме у допомозі студенту в прийнятті правильного рішення полягає основна задача викладача. Для полегшення розв'язання цієї задачі часто використовуються спеціалізовані інформаційні системи, найпоширенішою з яких на сьогодні є Модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище Moodle.

Система дистанційного навчання Moodle використовується в ЧТЕІ КНТЕУ уже декілька років. На даний час використовується два основні методи наповнення матеріалами сервера дистанційного навчання: поетапне наповнення, при якому студентам надається доступ до матеріалів одразу ж після додавання перших матеріалів викладачем; розробка та розміщення повноцінного курсу і надання доступу студентів після завершення цієї роботи. Перший метод використовувався на початкових етапах впровадження системи, тоді як в даний час в ЧТЕІ КНТЕУ поступово переходять до другого методу, адже тільки в цьому випадку буде найбільший ефект від впровадження дистанційного курсу.

Повноцінно завершені дистанційні курси використовуються в ЧТЕІ КНТЕУ як для студентів денної, так і заочної форм навчання, причому для студентів заочної форми навчання вони виступають як один з основних елементів навчання, тоді як для денної форми навчання вони використовуються тільки як допоміжний матеріал. Незважаючи на значні відмінності між денною і заочною формами навчання, наш досвід показує їх ефективність у цих двох випадках.

ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА MOODLE ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ ДО ВИКЛАДАННЯ У ВНЗ

Березенська С.М., системний адміністратор,
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Пріоритетним напрямом у формуванні готовності викладачів до використання інформаційних технологій у професійній діяльності повинен стати поступовий перехід від навчання технічним і технологічним аспектам роботи з комп'ютерними засобами до навчання коректному змістовному формуванню, відбору і доречному використанню освітніх електронних видань і ресурсів. Саме таке завдання ставиться в рамках дисципліни «Методика викладання у вищій школі», яка вивчається студентами, що здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр». Вивчення цієї дисципліни передбачає підготовку фахівців до роботи у вищих навчальних закладах різних типів, організації як навчально-виховного процесу, так і науково-дослідної роботи в установах вищої освіти. Для більш поглибленого вивчення дисципліни передбачається самостійна робота студентів, до якої, крім підготовки наукових рефератів з окремих питань та складання бібліографічних списків за певними темами, входить розробка проектів реальних навчальних занять. Одним з найважливіших критеріїв, за якими виконується оцінка якості дидактичного проекту, є використання в ході навчального заняття педагогічних методик, побудованих на сучасних інформаційно-комунікативних технологіях. Ми рекомендуємо студентам при розробці навчального заняття використовувати навчальне середовище Moodle, завдяки якому майбутній викладач може створювати курси, наповнюючи їх вмістом у вигляді анкет, допоміжних файлів, презентацій, тестів тощо.

Moodle одночасно є і центром створення навчального матеріалу, і центром забезпечення інтерактивної взаємодії між учасниками навчального процесу. Завдяки цьому на першому етапі, з метою оволодіння методикою роботи в середовищі Moodle, студентам пропонується спільно з викладачем створити глосарій з предмету використовуючи технологію Wiki. Це дозволяє в рамках колективної роботи розглянути принципи розробки, зберігання та структуризації інформації в Web-середовищі. На другому етапі студенти переходять до створення власних проектів – їм видається завдання на поелементну розробку змістовного модуля (лекцію, семінар, тест тощо) та встановлюється роль «викладача» в межах експериментального курсу. Досить доречною при такій роботі є можливість встановити календарну організацію курсу з конкретними термінами початку та закінчення роботи над його елементами.

Завдяки гнучким можливостям налаштування інтерфейсу середовища Moodle навчальний курс або його окремі елементи можна зробити прихованими (його будуть бачити лише розробник та адміністратор сайту). Таким чином на загальному сайті навчальний проект не відображається, а студент має реальну можливість отримати початковий досвід навчальної та методичної роботи.

ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ MOODLE ДЛЯ СТВОРЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ З МАТЕМАТИКИ

Бурачек В.Р., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Проблема активізації навчального процесу у вищих навчальних закладах залишається актуальною вже впродовж цілого ряду років, відколи український студент постав перед необхідністю балансування між бажанням отримати вищу фахову освіту та потребою заробляння коштів на прожиття (чи на ту ж освіту). Зовсім незначна частина нинішніх студентів має змогу присвятити власний час виключно освітньому процесу з перспективою присвятити себе трудовій діяльності в майбутньому.

З огляду на це сказане, використання дистанційного навчання є ефективним кроком, який забезпечує для студента реальну можливість засвоїти знання з певного курсу, пройти етап контролю цих знань і отримати відповідний сертифікаційний документ. Важливо тільки, щоб в ході навчання студент мав змогу самостійно розібратися в основних положеннях курсу, вибудувати для себе логічні зв'язки між поняттями та вміти застосувати на практиці вивчений матеріал.

На сьогодні засобів дистанційної освіти є достатньо, щоб будь-який споживач міг використати їх для спілкування з викладачем – від «елементарної» електронної пошти до спеціалізованих навчальних програм з елементами online-спілкування та проведення контролю знань.

У Чернівецькому торговельно-економічному інституті КНТЕУ система дистанційного навчання впроваджена і працює вже впродовж ряду років, для чого створена Проблемна лабораторія дистанційного навчання, розроблений пакет супровідної нормативної документації (від «Програми розвитку дистанційного навчання в ЧТЕІ КНТЕУ» до «Уніфікованих вимог до оформлення електронних методичних видань») (рис.1).

Система дистанційного навчання ЧТЕІ КНТЕУ

MOODLE ЧНТЕІ > Ресурси > Нормативні документи

Нормативні документи

- **Міністерства освіти і науки України:**
 - Наказ / Положення від 01.21.2004 №40 "Про затвердження Положення про дистанційне навчання"
 - Наказ від 04.12.2003 №802 "Про затвердження заходів щодо реалізації програми розвитку системи дистанції 2004-2006 роки"
- **Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ:**
 - Наказ від 24.05.2004 №41 «Про створення проблемної лабораторії дистанційного навчання»
 - Додаток 1: «Положення про проблемну лабораторію дистанційного навчання»
 - Програма розвитку дистанційного навчання в ЧТЕІ КНТЕУ на 2008-2012 роки
 - Тимчасове положення про дистанційне навчання в ЧТЕІ КНТЕУ. Затверджено Методичною радою ЧТЕІ КНТЕУ від протокол №4
 - Положення про визнання інформаційних ресурсів системи дистанційного навчання ЧТЕІ КНТЕУ та їх окремично-методичних праць. Затверджено Методичною радою ЧТЕІ КНТЕУ від 22 квітня 2008 р., протокол №4

Рис.1.

Проблемна лабораторія практикує проведення семінарів для розробників дистанційних курсів, а також організовує навчання тьюторів, надає

консультативну допомогу кафедрам щодо підготовки матеріалів для оновлення та розробки нових дистанційних курсів. Розглядаються питання щодо перспектив факультативного вивчення дисциплін з використанням дистанційних технологій. Практично на всіх кафедрах інституту працюють групи з розробки та впровадження в навчальний процес дистанційних курсів (рис.2).

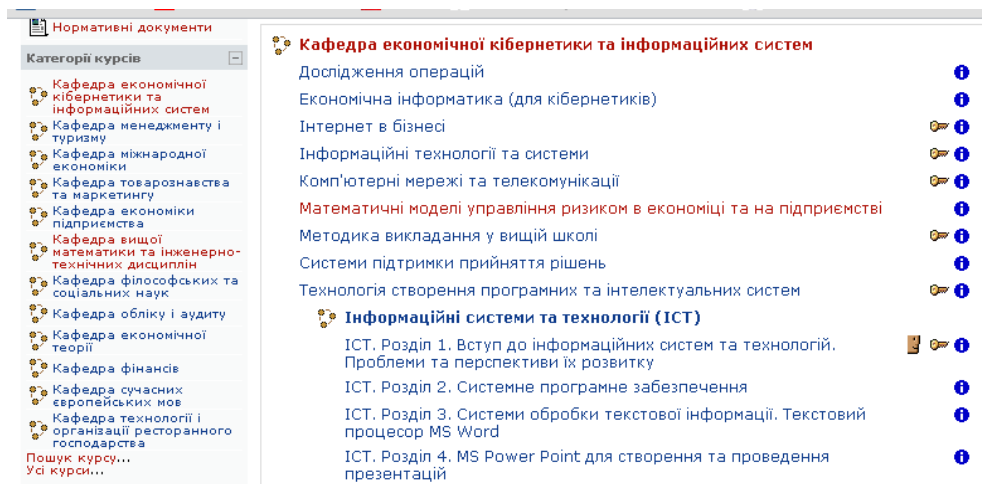

Рис.2.

Можливості платформи Moodle для викладачів – це використання педагогіки соціального конструктивізму, яка включає взаємодію, активне навчання, критичну рефлексію. 100% онлайн-курсів можуть бути розміщені у Moodle, який має простий, ефективний, сумісний для різних браузерів web-інтерфейс. Є механізм пошуку курсів по ключовому слову. Moodle може підтримувати тисячі курсів, і це означає, що абсолютно всі навчальні дисципліни інституту можуть бути розміщені на сервері дистанційного навчання. Широкий спектр активностей для побудови навчального процесу, а також для комунікації та соціалізації у товаристві курсу можна використовувати такі інструменти як форуми, чати, wiki, систему обміну повідомленнями, блоги тощо.

Можливості Moodle для студентів також дуже великі – починаючи з реєстрації у системі, користувач може стати студентом будь-якого курсу, спілкуватися у форумах, користуватися системою обміну повідомленнями, блогами, мати доступ до текстових матеріалів курсу, завдань, тестів та інших.

Викладачами кафедри вищої математики та інженерно-технічних дисциплін ЧТЕІ достатньо довго дискутувалося питання ефективності застосування дистанційної форми при викладанні дисциплін математичного циклу. Основним аргументом «проти» слугував низький рівень фундаментальних знань з математики студентів перших курсів. Причиною цього, на нашу думку, є перехід загальноосвітніх закладів від проблемно-аналітичного стилю викладання до технічно-накопичувального, при якому учні, готуючись до проходження зовнішнього незалежного оцінювання знань, намагаються запам'ятати типові алгоритми отримання розв'язку задачі чи прикладу. Такий стиль абсолютно виключає здатність проаналізувати умову, оцінити ефективність можливих шляхів розв'язування та реальність отриманого результату.

Перехід до системи навчання у вищій школі викликає необхідність самостійного опрацювання значного обсягу матеріалу, з'єднання в одне ціле даних, отриманих з різних джерел інформації. На жаль, основна маса сучасних першокурсників мають про це дуже віддалене уявлення. Отже, якщо врахувати тематичний перелік програми з вищої математики для студентів, зокрема, економічних спеціальностей, стає зрозумілою необхідність особистого спілкування студентів з викладачем, системна і систематична робота над матеріалом під контролем викладача, постійні особисті консультації та індивідуальний підхід до кожного студента.

На сьогодні прийнято рішення про створення дистанційного курсу, який би координував зусилля студента при вивченні всіх розділів навчальної дисципліни «Математика для економістів», включаючи й розділ «Економіко-математичне моделювання». Курс так і називається: «Навчально-методичний комплекс дисципліни «Математика для економістів». Він складається з трьох розділів: «Вища математика», «Теорія ймовірностей і математична статистика» та «Економіко-математичне моделювання» (рис.3).

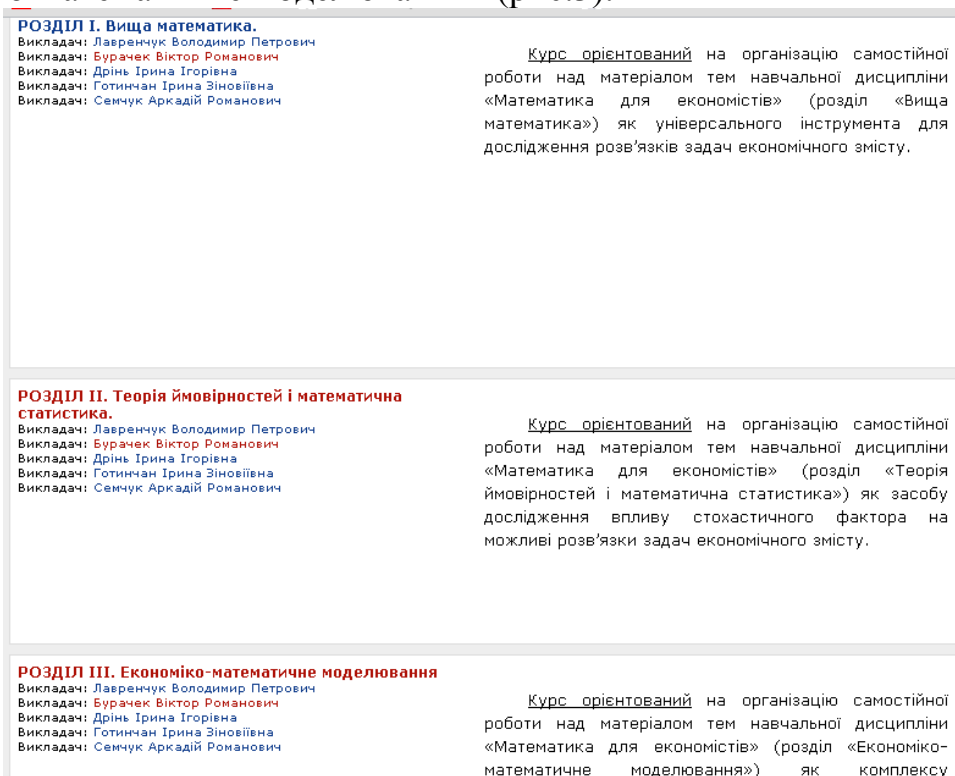

Рис.3.

У кожному з розділів студенту пропонуються: перелік тем загальної програми курсу, які стосуються даного розділу, коротке теоретичне викладення матеріалу (з типовими прикладами його застосування у практичних задачах), завдання для самостійного розв'язування та набір тестових завдань (крім розділу «Економіко-математичне моделювання») для проведення самоконтролю отриманих знань, перелік рекомендованої літератури. Інтерактивний список викладачів-тьюторів при кожному розділі дає змогу студентові звернутися за консультацією в будь-який час до одного з викладачів (за вибором). Слід звернути увагу на той факт, що перелік тем програми не зовсім співпадає з тематичним поданням теоретичного матеріалу. Це дозволить

студентові проявити певні аналітичні зусилля для пошуку потрібної інформації, а також має спонукати його до поєднання електронного джерела з класичним друкованим підручником чи посібником.

Зареєструвавшись, студент зможе використати часовий режим вивчення курсу, зосередившись на темах на конкретний календарний тиждень (рис.4) або

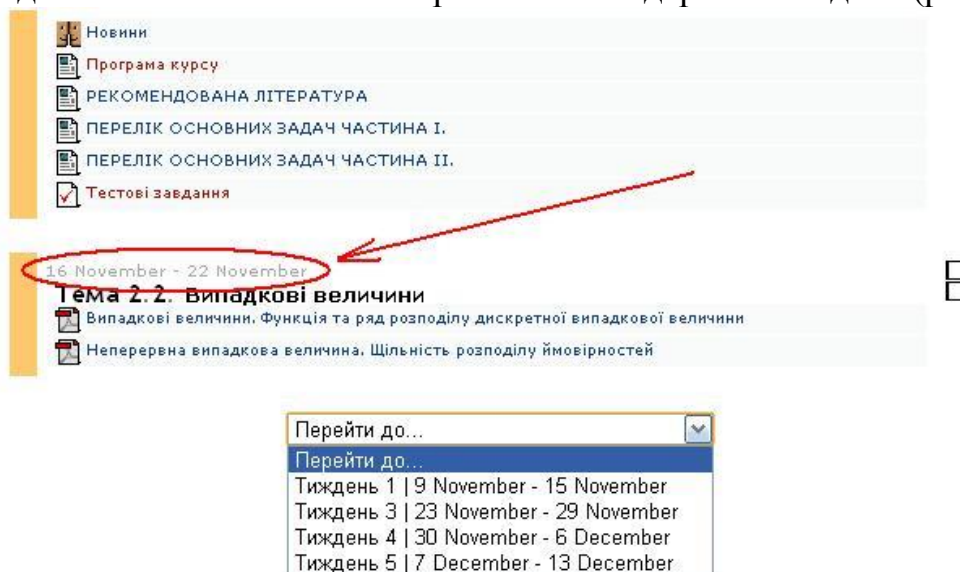

Рис.4.

перейти до будь-якого навчального тижня. Перехід від загального до потижневого вигляду здійснюється простим натискуванням на квадратик праворуч від назви теми.

Зауважимо, однак, що, на відміну від інших дистанційних курсів, представлених на сервері дистанційного навчання ЧТЕІ, курс «Математика для економістів» покликаний лише допомогти студентові самостійно, у зручний для нього час, сформуванати для себе систему математичних понять і правил їх практичного застосування та здійснити самоконтроль знань. Цілісне ж вивчення повної програми курсу для основного контингенту студентів вимагає особистого візуального спілкування з викладачем та використання дошки чи паперу для застосування графічного методу пояснень чи аналітичного доведення теорем.

Як підсумок, варто відзначити, що для вивчення таких фундаментальних дисциплін як математика (особливо студентами економічних спеціальностей) слід відводити у навчальних планах не менше 4-х годин на тиждень впродовж перших двох років навчання, з поверненням до викладання окремих навчальних дисциплін типу «Вища математика», «Теорія ймовірностей і математична статистика», «Математичне програмування», враховуючи важливість для спеціальностей типу «Економічна кібернетика» спецкурсів на кшталт «Дослідження операцій», «Диференціальні рівняння» тощо. Тим більше, враховуючи перспективу інтегрування в європейський освітній простір, де викладання математичних дисциплін приділяють надзвичайно багато уваги.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Василенко Н.С., асистент,
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Без навчання протягом усього життя в сучасному світі не обійтись, адже будь-яка освічена людина має володіти чималим багажем знань. Причому дуже важливо цей багаж постійно оновлювати, інакше важко буде наздогнати стрімкий перебіг життя. Вирішити цю й багато інших проблем допоможе дистанційне навчання.

Дистанційне навчання – це добре організована й контрольована самоосвіта з використанням комп'ютерної техніки й комунікаційних мереж. У світі такий різновид навчання набув поширення досить давно, проте в Україні він існує років 10. Дехто уявляє інформаційні ресурси дистанційного навчання, як сукупність підручників, розміщених в Інтернеті, які потрібно прочитати, а потім переказати. Але це далеко не так. Звичайно, якісно створені мультимедійні підручники є частиною ресурсу дистанційного навчання, проте головний його аспект – це постійне інтерактивне спілкування студента з викладачем.

Основною перевагою дистанційної форми навчання над очною формою є, передусім, її зручність: студент самостійно обирає час і місце для навчання, що дозволяє йому працювати чи паралельно вчитися на стаціонарі в іншому місті чи навіть країні.

Окрім того, заміна конспектів електронними ресурсами та новітніми методами навчання, а також постійні консультації з викладачем надають цій формі самоосвіти додаткові переваги перед заочною.

Серед недоліків варто виділити психологічну і “комп'ютерну” невідповідність викладачів. Це пов'язано з традиційною методикою навчання, яка передбачає не віртуальне, а “живе” спілкування між студентом і викладачем.

Також домашня атмосфера не завжди сприяє ефективному навчанню та запам'ятовуванню. Вас можуть відволікати домашні справи, діти. Це не дозволяє достатньо сконцентруватися на занятті.

Інша проблема – значні грошові витрати для університету, адже потрібно оновлювати матеріальну базу, комп'ютерну техніку, виділяти приміщення, забезпечувати доступ до Інтернет викладачів та ін.

До того ж, в Україні й досі не існує чітких технологічних можливостей аутентифікації студентів. Низку тестів і завдань для самоконтролю вони виконують дистанційно, але підсумкові іспити їм доводиться складати “очно”.

Взагалі для навчання “на відстані” потрібно мати сильну мотивацію й самоорганізацію, бо, як було сказано, дистанційне навчання – це, передусім, самоосвіта, тобто здатність студента працювати самостійно.

Для когось це є перевагою, а для когось, навпаки, – недоліком, – все залежить від людини та її характеру.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ АГЕНТ-МЕНЕДЖЕРІВ ДЛЯ ПОБУДОВИ АДАПТИВНИХ СИСТЕМ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

В'юненко О.Б., канд. економічних наук, доцент,
Сумський національний аграрний університет

На практиці існує значна кількість можливих варіантів побудови середовищ розробки адаптивних систем дистанційного навчання, які базуються на застосуванні архітектури клієнт-сервер. Природним кандидатом на реалізацію у складі клієнтського робочого місця є модуль, що забезпечує адаптацію навчального курсу для конкретного студента. У цьому випадку такий модуль являє собою інтелектуального програмного агента-менеджера, керованого набором правил, що визначають поведінку системи і рівень її адаптивності. Цей агент шляхом взаємодії з користувачами формує систему додаткових змістовних модулів і сприяє виконанню поставленого завдання.

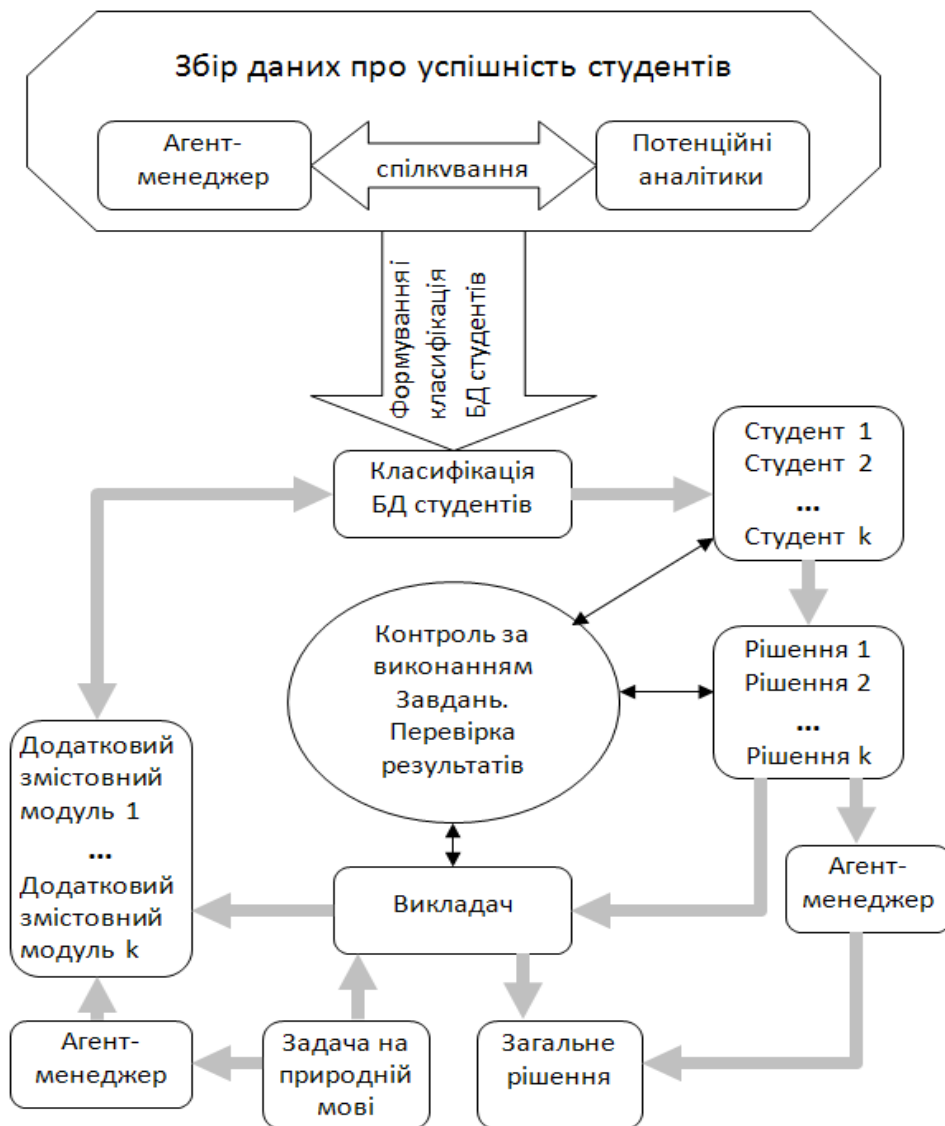

Схема роботи агента-менеджера в складі LMS Moodle

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ЧАСУ РОЗРОБКИ НАВЧАЛЬНИХ КУРСІВ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Долгіх Я.В., канд. економічних наук, доцент,
Сумський національний аграрний університет

На даний час актуальним є вирішення питання щодо адекватного врахування значних обсягів методичної роботи викладачів з підготовки та апробації курсів дистанційного навчання. Проаналізуємо деякі методи щодо оцінки часу, необхідного для розробки навчальних курсів дистанційної освіти.

Згідно з методом аналогій, поточний курс оцінюється за аналогією з базовим, для якого відомі трудовитрати на розробку. Недоліком методу є його використання тільки для оцінки трудовитрат на розробку схожих курсів.

При використанні методу параметричного моделювання виділяють певні параметри курсу, які можна виразити чисельно. Наприклад, кількість екранів, що використовуються у навчальному курсі. У цьому випадку витрати часу на розробку курсу розраховуються за допомогою множення часу, необхідного для розробки одного екрана на кількість екранів курсу. Для врахування досвідченості розробників, їх кількості, складності проекту та інших факторів вводяться вагові коефіцієнти. Недолік методу. Вагові коефіцієнти, що використовуються є припущеннями.

Метод декомпозиції передбачає розбиття процесу розробки курсу на невеликі роботи, час виконання яких відомий. Цей метод широко використовується в управлінні проектами. В дійсності тривалість роботи заздалегідь не відома, отже є випадковою величиною і може бути охарактеризована наступними числовими характеристиками [1]:

– математичним сподіванням

$$\bar{t}(i, j) = \frac{2t_0(i, j) + 3t_n(i, j)}{5}, \quad (1.1)$$

де $t_0(i, j)$ – тривалість роботи (i, j) за найсприятливіших умовах,

$t_n(i, j)$ – тривалість роботи (i, j) при несприятливих умовах;

– дисперсією

$$\sigma^2(i, j) = \left[\frac{t_n(i, j) - t_0(i, j)}{6} \right]^2. \quad (1.2)$$

Знаючи $\bar{t}(i, j)$, σ^2 можна визначати часові параметри робіт та оцінювати їх ефективність.

Декомпозиція є найбільш точним методом оцінки часу на розробку курсу, але його використання саме по собі потребує витрат часу.

Література

Исследование операций в экономике: Учебн. пособие для вузов/Н.Ш. Кремер, Б.А. Путко и др. – М.: Банки и биржи, 1997. – 407 с.

УПРАВЛЕНИЕ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТОЙ СТУДЕНТОВ С ПОМОЩЬЮ ПЕРСОНАЛЬНЫХ УЧЕБНЫХ СИСТЕМ В ХАРЬКОВСКОМ НАЦИОНАЛЬНОМ ЭКОНОМИЧЕСКОМ УНИВЕРСИТЕТЕ

Железнякова Э.Ю., канд. физ.-мат. наук, доцент,
Харьковский национальный экономический университет

Процессы модернизации системы высшего образования в Украине связаны с переходом к информационному обществу, в котором главным ресурсом социально-экономического развития выступают знания, информация, человеческие ресурсы, интеллектуальный капитал и информационно – коммуникационные технологии. С переходом на кредитно-модульную систему обучения и при сокращении аудиторной нагрузки повышается роль самостоятельной работы студентов, которая, в настоящее время, невозможна без электронных учебно-методических комплексов, компьютерных программ контроля знаний, интерактивных форм обсуждения актуальных учебных проблем. С октября 2007 года в Харьковском национальном экономическом университете ведется работа по созданию системы дистанционного обучения на основе Moodle. В настоящее время создан сайт www.ikt.ksue.edu.ua для организации обучения, контроля и тестирования студентов.

Широкие возможности для коммуникации – одна из самых сильных сторон Moodle. Система поддерживает обмен файлами любых форматов – как между преподавателем и студентом, так и между самими студентами. Сервис рассылки позволяет оперативно информировать всех участников курса или отдельные группы о текущих событиях. Форум дает возможность организовать учебное обсуждение проблем, при этом обсуждение можно проводить по группам. К сообщениям в форуме можно прикреплять файлы любых форматов. Есть функция оценки сообщений – как преподавателями, так и студентами. Чат позволяет организовать учебное обсуждение проблем в режиме реального времени. Сервисы «Обмен сообщениями», «Комментарий» предназначены для индивидуальной коммуникации преподавателя и студента: рецензирования работ, обсуждения индивидуальных учебных проблем. Важной особенностью Moodle является то, что система создает и хранит портфолио каждого обучающегося: все сданные им работы, все оценки и комментарии преподавателя к работам, все сообщения в форуме. Преподаватель может создавать и использовать в рамках курса любую систему оценивания. Все отметки по каждому курсу хранятся в сводной ведомости. Moodle позволяет контролировать «посещаемость», активность студентов, время их учебной работы в сети.

Современное программное обеспечение и автоматизация процессов организации и управления учебным процессом способствуют эффективному самообразованию студентов, развитию у них продуктивного творческого мышления, компетентностей, основанных на знаниях и умениях, необходимых для практической деятельности.

РЕАЛИЗАЦИЯ ИНТЕРАКТИВНОГО ОБУЧЕНИЯ СРЕДСТВАМИ СИСТЕМЫ LMS MOODLE

Змиевская И.В., ст. преподаватель,
Харьковский торгово-экономический институт КНТЭУ

Ключевым словом для дистанционного обучения является интерактивность, взаимодействие, причем интерактивность разного уровня: общение с компьютером, но не с людьми; пользователь – документ; пользователь – пользователь (для создания активного социального присутствия в on-line общении). Интерактивное обучение – это, прежде всего, диалоговое обучение. Диалог возможен и при традиционных методах обучения, но лишь на линиях «преподаватель – студент» или «преподаватель – группа студентов (аудитория)». При интерактивном обучении диалог строится также на линиях «студент – студент» (работа в парах), «студент – группа студентов» (работа в группах), «студент – аудитория» или «группа студентов – аудитория» (презентация работы в группах), «студент – компьютер» или «группа студентов – компьютеры» (презентация работы в группах в интерактивном on-line, of-line режиме сети Интернет) и т.д. Все эти виды взаимодействия могут быть успешно реализованы в системе LMS MOODLE (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) – модульная объектно-ориентированная динамическая учебная среда. Методологической основой системы LMS Moodle является педагогика «социального конструктивизма». Основная мысль этой педагогической технологии: обучение приносит максимальные результаты, если знания формируются в процессе совместной деятельности студентов и преподавателя.

На кафедре высшей математики и информатики ХТЭИ КНТЭУ в рамках пилотного проекта преподавателями разработан учебный курс «Информационные системы и технологии» в системе LMS Moodle. Многообразие интерактивных элементов, объединенных понятием «интерактивности» или взаимодействия, можно разделить на две категории, отражающие назначение элемента в учебном процессе: 1. Элементы совместной деятельности. Это набор элементов (Форум, Глоссарий, Вики и т.д.) в работе с которыми на первый план выходит задача организации сотрудничества студентов и преподавателя в формировании новых знаний. 2. Инструменты контроля знаний (Задание, Тест, Лекция и т.д.). Задача этой категории интерактивных элементов – адекватное отражение уровня знаний учащихся. Преподаватели кафедры пытаются «оживить» Интернет-общение простым, но эффективным методом: они предварительно объявляют перед началом курса, что 10-20 % суммарного балла по курсу студент получит за участие и вклад в форумах, чатах, при условии выполнения заданий, тестов.

Следовательно, качество обучения и его результаты не улучшаются просто от того, что студентам дается доступ к новым технологиям. Необходимы продуманные методики, которые позволяют включить в содержание образования совместные виды деятельности, адекватные личностно-ориентированному и проблемному обучению, которые могут вовлечь обучаемых студентов в активную познавательную деятельность.

АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ ПІДХОДІВ ЩОДО РОЗРОБКИ МОДЕЛІ ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ

Зоренко О.І., асистент,
Сумський національний аграрний університет

Процес інформатизації сучасного суспільства суттєво впливає інтелектуальний потенціал людей і вимоги до якості освіти. Проблема сумісності освітніх та інформаційно-комунікаційних процесів знайшла своє відображення в такій формі організації навчального процесу як дистанційне навчання, яке дозволяє конструювати навчальний матеріал з урахуванням диференціації творчої діяльності студентів, їх можливостей і бажання самостійно підвищувати свій професійний рівень, призводить до розширення педагогічних методів і зміни характеру всього навчального процесу.

У дистанційному навчальному процесі основою є цілеспрямований, організований, інтерактивний процес взаємодії студентів між собою, студента і викладача, а також студентів із засобами навчання. Дистанційний курс при цьому розглядається як особлива форма надання забезпечення і організації навчальної дисципліни або певної її частини. В майбутньому планується реалізувати модель змісту навчального матеріалу на прикладі розробки конкретного навчального курсу. На даному етапі сформовано короткий опис основних принципів і етапів створення моделі змісту навчального матеріалу дистанційного курсу. Необхідно обґрунтувати доцільності можливостей мети та основних складових цієї моделі, розробити загальну концепцію створення моделі змісту навчального матеріалу, визначити основні складові моделі змісту навчального матеріалу пробного курсу.

Зміст навчання являє собою педагогічну модель соціального замовлення, яка описується навчальним планом, державними навчальними програмами, навчальним матеріалом з кожної дисципліни і т.д. Процес навчання, методи і організаційні форми реалізації визначаються його змістом.

Розробка матеріалів – циклічний процес. Тому до розробки матеріалів слід підходити як до ітеративного процесу, з консультаціями, обговореннями та оцінкою результатів роботи. Колективна робота розуміє добре організований груповий процес за участю досвідченого керівника та кваліфікованих розробників. Дистанційне навчання має бути спрямовано на інтереси студента. Рекомендується розробляти матеріали, зовні привабливі для мотивації студентів щодо їх використання. Необхідно створювати кінцевий продукт у відповідності з описом групи, на яку спрямоване навчання. Це допомагає оцінити результат ще до початку етапу виготовлення та доставки.

Вирішені задачі дослідження дозволили отримати наступні наукові результати: результати роботи нададуть змогу обґрунтувати доцільність можливостей мети та основних складових моделі змісту навчального матеріалу дистанційного курсу.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ДИСТАНЦИОННЫХ МЕТОДОВ РАБОТЫ СО СТУДЕНТАМИ ПРИ ИЗУЧЕНИИ ДИСЦИПЛИН МАТЕМАТИЧЕСКОГО ЦИКЛА

Иванец Г.В., канд. техн. наук, доцент,
Харьковский торгово-экономический институт КНТЭУ

В настоящее время широко используются новые компьютерные технологии и Интернет, что позволяет развивать новые способы обучения, например, дистанционное обучение. Одним из вариантов таких методов и технологий является пакет программного обеспечения Moodle, который позволяет преподавателям создавать качественные online-курсы.

Система Moodle представляет собой пакет программного обеспечения для создания курсов дистанционного обучения и Web-сайтов. Система может эффективно использоваться как для очного, так и заочного обучения. Система Moodle открывает перед преподавателем возможность не только организовывать обратную связь со студентами и оперативно оценивать их знания, но и гибко менять структуру лекционного материала и практических занятий в соответствии с меняющимися задачами.

Особый интерес представляет преподавание дисциплин математического цикла в высших учебных заведениях, которые специализируются на подготовке специалистов с экономики. Дело в том, что эти дисциплины представляют собой фундамент для освоения профильных дисциплин, а от уровня их освоения, в конечном счете, зависит профессиональная подготовка студентов.

В качестве эксперимента был создан курс «Высшая математика» для подготовки специалистов сферы знаний 0517 «Пищевая промышленность и переработка сельскохозяйственной продукции» заочной формы обучения. Структура курса включала в себя программу подготовки, лекции и практические занятия по каждому содержательному модулю, методические рекомендации по изучению и практическому использованию материала каждой темы, учебные пособия, тесты и контрольные работы. Особенностью являлось то, что все материалы для успешного освоения курса были предложены только на основе методических и учебных пособий, разработанных кафедрой «Высшей математики и информатики» Харьковского торгово-экономического института Киевского национального торгово-экономического университета. Таким образом студенты заочного обучения ставились практически в равные условия обучения со студентами дневной формы обучения. Тем более что это намного облегчало поиск необходимого учебного материала, его концентрацию и компоновку. Кроме того, следует заметить, что решение контрольных работ

намного упрощалось и становилось вполне понятным и логичным, поскольку каждая контрольная работа сопровождалась примерами решения нескольких вариантов контрольных работ.

Эксперимент показал, что почти 80% студентов воспользовались этими возможностями. По мнению студентов, это значительно помогло им при освоении дисциплины и как результат студенты этой группы успешнее сдали семестровые экзамены, чем предыдущие группы этого направления обучения. Однако следует заметить, что далеко не все возможности системы Moodle были использованы студентами. Востребованными оказались материалы лекций и рекомендации по практическому решению задач. В меньшей мере были использованы учебные пособия и тесты, а студенты, живущие в сельской местности, практически не имели возможности воспользоваться системой Moodle.

Таким образом, можно констатировать, что польза и результат от использования данной системы есть. Однако, при внедрении этой системы в учебный процесс следует обратить особое внимание на такие моменты: создание и постоянная корректировка курсов требует от преподавателя значительного времени и огромного труда, поэтому эта работа в обязательном порядке должна учитываться как учебная нагрузка преподавателя; нужны какие-то стимулы для преподавателей и желание самих студентов активно использовать возможности системы для освоения дисциплин; остается проблемой использование системы для студентов сельской местности.

СПИСОК ЛИТЕРАТУРЫ

1. А.В. Белозубов, Д.Г. Николаев. Система дистанционного обучения Moodle. Учебно-методическое пособие.
2. Matt Riordan. Moodle.
3. В. Маняхина, А. Золочевский. Описание настройки и использования Moodle.
4. Покало О.Г. Руководство преподавателю Moodle /Под ред. Г.П. Ланец, Е.В. Забалканцевой. – СПб., 2009. – 39 с.

СТВОРЕННЯ ВІДКРИТОГО НАВЧАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА ЯК ПОЗИТИВНИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ВНЗ

Красікова Т.І., канд. пед. наук, доцент,
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Віртуальна освітня платформа на базі відкритого програмного забезпечення Moodle (Modular Object - Oriented Dynamic Learning Environment – модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище) досить широко застосовується у світовій практиці при дистанційній формі навчання. Використання цієї достатньо функціональної системи, яка дозволяє викласти для студентів навчально-методичні матеріали як відкритий освітній ресурс, вже стало своєрідним індикатором прогресивних змін, що відбуваються у тому або іншому навчальному закладі. У ХТЕІ КНТЕУ саме цей програмний продукт був визначений за основу системи дистанційного навчання.

Результати навчання студентів в системі Moodle значною мірою залежать від рівня організації, якості навчально-методичних матеріалів, а також майстерності викладачів, які беруть участь в цьому процесі. Адже змістовне і методичне супроводження навчальної дисципліни виконує викладач, який протягом усього періоду її вивчення збирає, обробляє і систематизує навчальний матеріал, наповнюючи його новими ідеями, прикладами, підходами, коментарями тощо. Тому для отримання необхідних знань і компетенцій для організації навчання з використанням відкритого програмного забезпечення Moodle для викладачів інституту були організовані спеціальні курси-тренінги, на яких розглядалися особливості організації процесу дистанційного навчання на основі середовища Moodle та особливості розробки у ньому навчально-методичних комплексів дисциплін (НМКД). Це дозволило викладачам – учасникам пілотного проекту розробити дистанційні курси навчальних дисциплін і організувати їх подальшу передачу студентам через Internet. На даному етапі були реалізовані, передусім, інформативні функції системи дистанційного навчання. Наступним етапом роботи з Moodle має бути максимальна реалізація комунікативних, організаційно-стимулюючих, тренувальних, контрольних-коригуючих та інших методичних можливостей даної системи.

Практика показала, що готовність і здатність викладача працювати в середовищі Moodle визначається не віком і не рівнем його комп'ютерної грамотності: вона визначається здатністю і готовністю викладача освоювати, пропускати через себе нові обсяги знань і умінь у професійній та суміжних галузях.

Слід визнати, що однією з причин не досить активного застосування викладачами у своїй роботі інтернет-методів навчання та відсутність бажання наповнювати змістом on-line платформу є недостатність стимулів. У цьому випадку, на нашу думку, дуже важливо донести переваги нових сучасних технологій дистанційного навчання та забезпечити постійну підтримку викладачів у їх новаторській роботі. За таких умов, відкрите навчальне середовище сприятиме навчанню і всебічному розвитку не лише студента, а і викладача.

ДИСТАНЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ НА ПЛАТФОРМЕ MOODLE В УКРАИНСКОЙ ИНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ АКАДЕМИИ

Куприянов А.В., канд. технических наук, доцент,
Украинская инженерно-педагогическая академия

Украинская инженерно-педагогическая академия (УИПА) дает качественное образование для широкого диапазона специальностей. В соответствии с общемировыми тенденциями развития сетевых информационных технологий, процесс учебной коммуникации переходит в сеть, к электронным учебным материалам.

Из сетевых сервисов, направленным в поддержку образовательного процесса, широкое распространение в УИПА получили система учебного менеджмента Moodle (<http://cdo.uipa.kharkov.ua>) и платформа для on-line обучения OpenMeetings (<http://meet.uipa.kharkov.ua>). Невзирая на то, что в библиотеке УИПА (<http://library.uipa.kharkov.ua>) есть значительная часть электронных учебных материалов, они там не структурированы попредметно. Функции полного структурированного электронного архива методических материалов в УИПА реализованы с помощью Moodle. Все курсы в Moodle названы по названиям учебных предметов и структурированы по факультетам, внутри факультетов – по кафедрам. Все студенты и преподаватели УИПА зарегистрированы пользователями Moodle. Для удобства управления студенческими группами в поле «фамилия» студента добавлен шифр группы. Административную поддержку дистанционного обучения ведет специальное подразделение – отдел информационных технологий.

Ресурсы Moodle разделяются на две части: дистанционные курсы (около 60 единиц на начало 2013 г.) и электронные учебно-методические комплексы (около 270 единиц). Отличие с точки зрения модели использования заключается в том, что в случае дистанционных курсов тьютор осуществляет консультации, проверку заданий, выставление оценок и получает обратную связь о процессе учебы, а в случае электронных учебно-методических комплексов они являются просто ресурсом учебных материалов, без поддержки тьютора. Дистанционные курсы имеют разнообразную структуру, ее выбирает преподаватель. Структура электронных учебно-методических комплексов в академии жестко установлена. Преподавателям УИПА поставлено задание обеспечить на конец 2012/13 учебного года все дисциплины электронными учебно-методическими комплексами или дистанционными курсами.

Система учебного менеджмента Moodle используется в УИПА не только по своему прямому назначению. Так, в Moodle при помощи элементов курса Wiki ведется полный каталог электронных учебных материалов, имеющих по каждому предмету. Moodle используется также при проведении анонимного анкетирования всех студентов, для чего в УИПА настроена вторая система.

Использование Moodle оценивается студентами положительно, о чем свидетельствуют результаты неоднократных опросов. Однако преподаватели не спешат использовать сетевые электронные ресурсы в своей практике.

ПОСТАНОВКА ДИДАКТИЧНИХ ЦІЛЕЙ ПІД ЧАС ПЛАНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ НАВЧАЛЬНИХ КОМПЛЕКСІВ

Лутаєва Т. В., канд. пед. наук, доцент,
Національний фармацевтичний університет

Організація дистанційного навчання актуалізує необхідність визначення чітких вимог щодо планування ЕНК (електронних навчальних комплексів), що розміщуються на навчальних порталах ВНЗ.

Метою даних матеріалів є висвітлення вимог щодо постановки дидактичних цілей до завдань для самостійної роботи студентів в процесі планування та розробки ЕНК.

Дидактичні цілі – це та поведінка, ті знання, вміння та навички, які повинен продемонструвати студент, щоб його можна було назвати “компетентним”, це опис очікуваних результатів навчання, а не сам навчальний процес. При визначенні дидактичних цілей, важливо звернути увагу на те, що саме зможе робити студент (виконання), за яких умов він це зможе робити (умови), як добре він це зможе робити (критерії).

Найвідомішу класифікацію цілей пізнавальної діяльності, яку використовують під час планування навчання, у тому числі дистанційного, та оцінювання його результатів, запропонував американський учений Бенджамін Блум (1918-1999). Основні категорії модифікованої таксономії Б. Блума: пригадування, усвідомлення, застосування, аналізування, оцінювання, створення. Роль викладача на рівні пригадування: спрямовувати, розповідати, показувати, перевіряти, записувати, оцінювати, роль студента – відповідати, пригадувати, розпізнавати, описувати, переказувати або просто бути пасивним учасником. На рівні усвідомлення викладач – демонструє, слухає, задає питання, порівнює, співставляє, перевіряє, а студент – пояснює, описує, тлумачить, демонструє, з'ясовує, він активний учасник. Роль викладача на рівні застосування – показувати, супроводжувати, спостерігати, оцінювати, організувати, ставити питання, а роль студента – розв'язувати завдання, демонструвати використання знань, розраховувати, збирати (факти), комплектувати, завершувати, ілюструвати, конструювати, бути активним учасником. Роль викладача на рівні аналізування – розслідувати, супроводжувати, спостерігати, оцінювати, діяти як джерело, запитувати, організувати, розглядати дискретно і критично, а роль студента – обговорювати, розкривати, аргументувати, обмірковувати, думати глибоко, проходити тестування, проходити перевірку, задавати питання, підраховувати, наводити довідки, допитуватися, бути активним учасником. Роль викладача на рівні оцінювання – роз'яснювати, погоджуватися, припускати, супроводжувати і спрямовувати, а роль студента – формувати думку і оцінювати, обговорювати, порівнювати, критикувати, запевняти, доводити, оцінювати можливості, вирішувати, підтверджувати, бути активним учасником.

Навчальні цілі потрібно визначати чітко і повно, щоб їх досягнення можна було охарактеризувати однозначно.

З ДОСВІДУ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ MOODLE

Медвідь М.М., канд. філол. наук, доцент,
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Дистанційне навчання визначають як "технологію отримання знань за допомогою телекомунікаційних засобів, коли взаємодія того, кого навчають і викладача проходить на відстані". Освітяни вважають, що класична заочна форма навчання часто не виправдовує свого призначення через перешкоди, що виникають на шляху тих, хто бажає продовжити навчання, якими є брак часу відвідувати всі заняття у сесійний період і відстань, якщо навчальний заклад розташований в іншому місті. У зв'язку з цим, питання, чи потрібна для оптимізації навчального процесу дистанційна система навчального процесу MOODLE, сьогодні не стоїть. Питання, на яке намагаємось знайти відповідь на першому етапі застосування – як у найкоротший термін опанувати найактуальніші для специфіки дисциплін кафедри можливості і досягти максимального ефекту від впровадження LMS MOODLE.

На сьогодні викладачам нашої кафедри ще завчасно ділитися досвідом із використання засобів інтерактивної співпраці викладача та студента, надання консультацій у режимі реального часу і застосування засобів контролю успішності, що є, безумовно, найперспективнішими, на наш погляд, формами дистанційного навчання. На цей час робота в зазначеній системі зводиться до завантаження навчальної та робочої програм, навчально-методичних матеріалів і тестів. Надзвичайно ефективним вважаємо можливість надавати посилання на тренувальні тести, що пропонуються автентичними підручниками, за якими студенти вивчають іноземну мову, а також на тести-тренажери з загальнодоступних інтернет-ресурсів для закріплення навичок використання лексико-граматичного матеріалу та навичок правильної вимови. Є в нас і перший позитивний досвід розробки власних тренувальних тестів викладачем німецької мови.

Питання, які здавалися проблемами до проведення викладачами кафедри вищої математики та інформатики тренінгів із роботи з системою, відпали у процесі занять. Зручна для користування система та абсолютно чіткий алгоритм уведення в систему інформації дозволили викладачам різних дисциплін і різних вікових категорій опанувати етап розміщення навчального матеріалу без будь-яких складнощів.

Щодо позитивних моментів роботи за допомогою дистанційної системи навчального процесу MOODLE, відзначаємо можливість своєчасно редагувати та доповнювати інформацію, адаптувати навчальні матеріали під потреби специфіки групи, враховуючи напрям підготовки і рівень базової підготовки, а також можливість для студентів навчання у зручний час, відсутність проблеми відстані, у разі, коли є необхідність звернутися до викладача за роз'ясненням.

КРИТЕРІЇ КОМУНІКАТИВНОЇ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТА ДО ОНЛАЙН НАВЧАННЯ

Москаленко В.В., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Москаленко О.В., викладач,
Харківський торговельно-економічний коледж КНТЕУ

Актуальність. Постійне розширення електронних навчальних ресурсів таких як електронні книги, зокрема підручники, електронні бібліотеки, засоби онлайн тестування, віртуальні лабораторії вимагають від тих, що навчаються постійної адаптації до різноманітних програмно-методичних засобів навчання.

Постановка проблеми. Більшість електронних засобів навчання спрямовані на самостійне опанування навчального матеріалу. Такий підхід вимагає від студента чіткої самоорганізації навчання. Консультативні заняття, які проводяться в аудиторії, не завжди здатні досягти навчально-методичної мети. Поступово деякі викладачі переводять консультації в онлайн режим. Але виникають деякі моменти щодо готовності тих, що навчаються до консультування у поза аудиторний час. Виділимо критерії комунікативної готовності студента: усвідомлення власних потреб, розуміння комунікативної задачі; осмислення та оцінка умов її реалізації; визначення очікуваних результатів; оцінка ефективності співвідношення власних навчальних можливостей та рівня зусиль необхідних для досягнення бажаного результату.

Отже Інтернет стає середовищем комунікативної взаємодії суб'єктів і об'єктів навчання, це надає характер віртуальності, має свої специфічні характеристики. По-перше, це зміна ролі викладача: викладача репродуктора на викладача тьютора. По-друге, постійно зростаючі обсяги наукової та навчальної інформації завдяки інтерактивності та дистанційності дають можливість постійного оновлення та вдосконалення у відповідності до вимог часу. По-третє, необмежений доступ до навчальних матеріалів: як у часі, так й у просторі може дезорієнтувати суб'єкта навчання. Основним моментом у проведенні онлайн консультацій є визначення студентом бажання отримати відповіді на запитання і застосувати отриману інформації під час виконання завдання.

Висновки. Отже відповідно до оцінки готовності студента до комунікативної взаємодії як з викладачем, так і з іншими суб'єктами навчання він повинен: чітко усвідомлювати які власні потреби спонукали його звернутися до онлайн консультування; осмислювати та оцінювати умови реалізації комунікативних цілей, наприклад, що відкритість онлайн консультування для всіх учасників може сприяти більш глибокому сприйняттю навчального матеріалу, ніж консультування віч-на-віч; визначати чи вдалося йому досягти очікуваних результатів комунікаційної діяльності – чи отримав він відповіді на свої запитання, наприклад; оцінювати роль власних навчальних, мотиваційних і вольових процесів, які мають сприяти поглибленню навчального ефекту; оцінка ефективності співвідношення власних навчальних можливостей та рівня зусиль необхідних для досягнення бажаного результату.

ФОРМИРОВАНИЕ НАВЫКОВ ИНФОРМАЦИОННОГО ПОИСКА В ПРОЦЕССЕ СОЗДАНИЯ ГЛОССАРИЯ В LMS MOODLE

Обоянская Л.А., ст. преподаватель,
Харьковский торгово-экономический институт КНТЭУ

Современное общество должно ориентироваться в большом количестве искомой информации и уметь производить её качественный отбор. Автоматизированные информационные системы не всегда выдают ретроспективные документы, целиком и полностью удовлетворяющие запросам пользователя. Современный специалист должен обладать следующими знаниями и навыками при работе с информацией: знанием носителей информации и способов ее хранения; знанием системы информационных услуг для получения текущей и ретроспективной информации; владением основными видами поиска и получения информации в автоматизированных системах; способностью оценить свойства полученной информации; владением способами создания и хранения собственной информации. Уже недостаточно уметь самостоятельно осваивать и накапливать информацию, а надо научиться такой технологии работы с информацией, когда подготавливаются и принимаются решения на основе коллективного знания.

В ХТЭИ КНТЭУ в рамках пилотного проекта создания электронных курсов в системе Moodle организована совместная работа студентов с информацией при создании модуля «Глоссарий». Инструмент «Глоссарий» позволяет участникам формировать список определений. Словарь позволяет автоматически создавать ссылки на термины, если они употребляются в рамках курса. Когда студенты участвуют в развитии курса, занимаясь поиском идей и определением их в общем словаре, то количество авторов словаря расширяется от одного человека (преподавателя) до большого сообщества. Это один из модулей, наилучшим образом демонстрирующий способ, которым Moodle может фундаментально улучшить опыт и знания, полученные при традиционном обучении. Студенты имеют возможность высказать свои идеи по курсу в доступном месте, их идеи получают определенный вес, привлекают внимание и позволяют привлечь их к разработке, например, задания для курса. В рамках дисциплины «Экономическая информатика» при изучении темы «Информационные системы и технологии» преподаватель ставит задание перед студентами – дать определение понятиям «информационные системы» и «информационные технологии». Участники совместной работы над глоссарием могут: добавлять записи (создавать обсуждения); обсуждать термин несколько раз; комментировать статьи; оценивать статьи в соответствии со шкалой оценок, определенной преподавателем (такой подход решает сразу 2 задачи – наполнение глоссария студентами и оценка качества статей); установка соответствующих опций позволяет студентам редактировать их записи в любое время и т.д.

Таким образом, совместная работа в процессе создания глоссария в системе MOODLE помогает формировать навыки информационного поиска у студентов: работать с литературой и другими источниками информации; анализировать и выбирать необходимую информацию; оценивать её; сравнивать различные определения одного объекта и выбирать свой вариант.

ЕЛЕКТРОННА ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Олійник Н.Ю., канд. пед. наук, доцент,
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Розвиток інформаційних технологій, Інтернету та досягнення в галузі комунікацій сприяють формуванню ознак інформаційного суспільства, яке характеризується, перш за все, експоненціальним зростанням накопичених людством знань.

У грудні 2012 р. корпорація EMC, яка є провідним розробником і постачальником інформаційних технологій і рішень, оприлюднила результати дослідження, присвяченого питанням зростання обсягу даних та використання цифрової інформації - Big Data, Bigger Digital Shadows, та Biggest Growth in the Far East. Результатами дослідження вказують на різке зростання обсягу інформації. Дослідники прийшли до висновку, що чисельність фахівців, які володіють інформаційними технологіями не відповідає такому швидкому зростанню інформації. Вони прогнозують, що в найближчі десять років людство зустрінеться з низкою проблем, серед яких такі: серверів стане в 10 разі більше, обсяг інформації, яку треба буде аналізувати зросте в 50 разів, у 75 разів зросте число файлів або контейнерів, у яких інформація зосереджується у «Цифровому Всесвіті», а чисельність персоналу, який зможе управляти цією інформацією і серверами, зросте всього в 1,5 рази.

Саме електронна освіта покликана слугувати підґрунтям для розвитку нового типу суспільства, що засноване на знаннях. У якості чинників, які зумовлюють посилення уваги до електронного навчання, можна відзначити: зростання потреби у неперервному удосконаленні рівня знань і професійної підготовки та розширення доступу до сучасних технологічних досягнень у системі освітніх технологій. Більш того, розширення використання електронного навчання, в тому числі і дистанційних освітніх технологій, вважається одним із основних чинників підвищення якості освіти.

Починаючи з 1998 року в Україні відбувається низка позитивних змін стосовно освоєння Інтернету й інформатизації. Розвиток електронного навчання в Україні регламентується наступними законодавчими документами:

- 2000 рік, Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні, затверджена Міністерством освіти й науки України;
- 2007 рік, Закону України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки»;
- 2010 рік, Указ Президента України «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні».

Проте об'єктивні дані про стан електронного навчання в нашій країні свідчать про нагальну необхідність його стимулювання, щоб забезпечити динамічний і прогресивний розвиток та впровадження на всіх рівнях освіти, перш за все, – вищої, тому що електронне навчання є інноваційною

технологією, спрямованою на професіоналізацію та підвищення мобільності тих, хто навчається, і на сучасному етапі розвитку інформаційних технологій воно може розглядатися як технологічна основа фундаменталізації вищої освіти.

Підтвердженням цієї думки можна вважати проект «Концептуальних засад розвитку електронної освіти в Україні», який було розміщено 12 лютого 2013 року на офіційному веб-сайті МОНмолодьспорту для обговорення. В цьому документі зазначається, що одним з інструментів розвитку інформаційного суспільства є електронна освіта, впровадження якої сприятиме створенню умов для оновлення форм, засобів, технологій та методів викладання дисциплін та поширення знань; розширенню доступу до освіти всіх рівнів з урахуванням можливості побудови власної траєкторії навчання; розвитку в учнів навичок ХХІ століття.

Планується, що реалізація Концепції дасть змогу поліпшити якість освіти, розробити механізм забезпечення її стійкого інноваційного розвитку, варіативності, індивідуалізації та персоналізації навчання; створити та використовувати у навчальному процесі сучасні цифрові освітні ресурси і організувати ефективний доступ до них через Інтернет; розвинути інформаційну взаємодію та інтегрувати навчальні заклади у світовий інформаційний освітній простір.

Вивчення досвіду використання ресурсів електронного навчання у ВНЗ дозволяє виділити ще низку проблем, серед яких:

1. Відсутність чіткої стратегії впровадження досвіду використання електронного навчання в загальну концепцію вищої освіти.

2. Відсутність вітчизняного, спеціально розробленого освітнього контенту, електронної системи оцінювання знань. Просте перенесення традиційних підручників і навчальних посібників до систем не зможе забезпечити ефективність електронного навчання.

3. Відсутність єдиних критеріїв оцінювання електронних курсів і визнання електронного навчання наряду з традиційним очним навчанням.

4. Відсутність єдиного підходу до вирішення питань, які виникають до електронного навчання з точки зору організації навчального процесу та обліку педагогічного навантаження викладача.

5. Необхідність розуміння того, що електронне навчання полягає не тільки в розробці електронних курсів і ресурсів для них. Електронне навчання має базуватися на врахуванні досвіду студента, його навичок та умінь добувати знання, професіоналізму викладача та вимог до конкретної навчальної дисципліни. Всі ці фактори повинні враховуватися при формуванні навчальних планів.

Зважаючи на те, що кожний навчальний заклад має свою специфіку, слід відзначити, що універсальних моделей і шляхів вирішення проблем не існує. Проте необхідна єдина стратегія електронної освіти, єдині підходи до створення електронних ресурсів, які навчальні заклади зможуть адаптувати до власних умов. Такий підхід, на нашу думку, має забезпечити ефективну інтеграцію електронного навчання в систему освіти.

ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Паращук Х.Ф., ст. викладач,
Назаренко В.М., ст. викладач
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Зміна суспільних відносин, швидка інформатизація суспільства неодмінно призводить до виникнення нових за змістом та формою вимог до підготовки висококваліфікованих спеціалістів, що свою чергу вимагає змін в організації навчально-виховного процесу вищої школи. Одним із шляхів таких змін може бути використання інтерактивних методів та технологій навчання.

Не заперечним є факт, що будь-яка дисципліна повинна бути забезпечена відповідним навчально-методичним комплексом (НМК). На даний час спостерігається тенденція доповнення традиційного НМК новітнім елементом – дистанційним курсом. Зазвичай, дистанційний курс складається з наперед визначених елементів, зміст та склад яких окреслений відповідними вимогами до таких розробок. Тому головне завдання та мета викладача, що використовує дистанційний курс, як методичне забезпечення дисципліни, полягає у виробленні власного комплексного підходу застосування матеріалів курсу на заняттях різного типу – лекційних та практичних, а також здійснення об'єктивного оцінювання навчальних досягнень студентів.

Наприклад, використання теоретичного матеріалу дистанційного курсу може здійснюватися двома шляхами:

1) самостійне опрацювання студентами з подальшим контролем здобутих знань викладачем. Це дозволяє залучити студента до бесіди, дискусії, роботи у групах та індивідуальної роботи. А також виробляє у студентів навички самонавчання, опрацювання великого обсягу матеріалу.

2) опрацювання студентами під керівництвом викладача на занятті. У даному випадку матеріал курсу використовується як дидактичне та ілюстративне забезпечення і сприяє ефективному засвоєнню важких для розуміння питань дисципліни.

Застосування практичної частини курсу дозволить перевести спілкування студента і викладача з режиму „виключно на парі або консультації” у режим „зручний для спілкування час”. Крім того, визначення недоліків та помилок при оцінюванні практичного завдання здійснюється індивідуально у формі „один на один”. Впровадження дистанційних курсів для студентів очної форми навчання дозволяє здійснити комплексне оцінювання знань та умінь студентів на всіх видах занять. А саме, на лекційному занятті відмітити активних та пасивних студентів, визначити відсоток опанування опрацьованого матеріалу та ключові моменти. Студенти в індивідуальному режимі отримують доступ до навчальних та підсумкових тестів, мають змогу підготуватися до їх виконання не тільки теоретично (практично), а й психологічно.

Отже, активне використання засобів дистанційного навчання забезпечує індивідуальний підхід до кожного студента, застосування інтерактивних методів навчання, сприяє самонавчанню та саморозвитку.

ДИСТАНЦІЙНЕ ТЕСТУВАННЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Подласов С.О., ст. викладач,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут»

Згідно з сучасною тенденцією розвитку освіти значна частина навчального матеріалу переноситься на самостійне опрацювання студентів. За таких умов важливого значення набуває моніторинг результатів їх навчальної діяльності. В останній час для цього все ширше застосовуються тестові форми контролю, що забезпечує його технологічність, об'єктивність та оперативність. Саме тому **актуальним** постає завдання розробки системи тестових завдань, їх апробація та визначення статистичних параметрів. Зручний інструментарій для цього має LMS MOODLE.

При використанні дистанційної форми тестування для моніторингу навчальної діяльності студентів перед викладачем **постає проблема** забезпечення об'єктивності результатів контролю. Це має на увазі дві основні умови: 1) результат тестування відповідає знанням та умінням саме даного студента, а не його товаришів; 2) всі студенти повинні знаходитися в однакових умовах.

Для реалізації першої умови ми повідомляємо студентам, що результати дистанційного тестування повинні бути підтвердженими результатами підсумкового, яке проводиться в присутності викладача. Якщо результати не будуть підтверджені, то рейтингові бали за тестування не нараховуються.

Однаковість умов тестування має на увазі декілька складових, зокрема, «ступінь новизни» завдань та рівень їхньої складності.

Однакова ступінь новизни і однаковий рівень складності завдань точно можуть бути забезпечені якщо всі студенти одночасно виконують одні й ті ж завдання. Однак при дистанційному тестуванні, коли завдання використовуються неодноразово і студенти виконують їх неодноразово, зміст завдань і правильні відповіді доволі швидко стають відомими широкому загалу студентів, що порушує однаковість умов, відтак і об'єктивність результатів контролю. Використання ж паралельних форм завдань також не є ефективним, оскільки студенти доволі швидко їх розпізнають. Тому по кожному із запланованих для перевірки пунктів треба сформувати групи з достатньо великої кількості завдань різного змісту приблизно однакового рівня складності, з яких випадковим чином вибирати завдання при компонуванні тесту для кожного окремого студента.

Дійсний рівень складності (легкості) тестових завдань можна визначити тільки за результатами їх апробації на репрезентативній виборці студентів, користуючись даним, які автоматично обчислюються математичним пакетом, вбудованим в LMS MOODLE, а також результатами обчислень статистичних характеристик тесту на основі "Item Response Theory". Одержані в результаті апробації дані були використані для створення груп завдань приблизно однакового рівня складності.

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ РЕСУРСІВ РІЗНИХ ТИПІВ У СЕРЕДОВИЩІ MOODLE

Половін Б.А., ст. викладач,
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

В сучасних умовах зростає роль дистанційних технологій навчання. Однією з найпоширеніших систем управління навчанням є система дистанційного навчання Moodle, що використовується в навчальних закладах більш ніж 200 країн світу. На початку роботи викладача з системою Moodle виникає питання: як занести до системи матеріали вже існуючих навчально-методичних комплексів дисциплін з найменшими витратами зусиль та часу? В системі Moodle є кілька різних видів ресурсів, трудомісткість заповнення яких дуже різниться.

Найбільш просто заносяться до системи ресурси типу «Файл» та «Папка» – їх додання займає буквально кілька секунд. Однак їх навчальна ефективність обмежується просто наданням інформації для завантаження.

Більш широкі освітні можливості має ресурс типу «Сторінка». Цей тип ресурсу є доступним з мобільних пристроїв, та може містити мультимедіа-елементи або частини інтернет-сторінок. Але створювати такі сторінки доводиться вручну в самій системі Moodle. Існує програма для завантаження документів MS Word до системи Moodle у вигляді ресурсу «Сторінка». Ця програма досить зручна, але вона не завжди коректно підключається до сервера Moodle та функціонує тільки в середовищі Moodle старої версії 1.9.

Найчастіше використовуваним типом ресурсів в системі Moodle є тести. Це досить розвинутий інструмент системи з вельми широкими можливостями. Але нас зараз цікавить можливість імпорту вже готових тестів, які найчастіше оформлені в редакторі MS Word. Система Moodle дозволяє імпортувати тести з десятка різних форматів. Одним з найбільш зручних вважається формат GIFT. Існує навіть шаблон MS Word для створення тестів з різними типами питань з подальшим експортом з MS Word до формату GIFT. Але за його допомогою зручно створювати нові тести, а оформити існуючі тести для експорту в формат GIFT не набагато легше, ніж зробити їх заново. Більш перспективним в цьому плані виглядає формат Aiken. Щоправда, він дуже обмежений: дозволяється тільки питання вибору однієї правильної відповіді з кількох. Зате приведення тестів, що містяться в документі MS Word, до формату Aiken складається з кількох простих кроків і доступне навіть користувачу із середніми навичками роботи з комп'ютером. Крім того, як показує досвід роботи, більшість тестів викладачів є саме тестами такого типу – одиничного вибору.

Підсумовуючи все вищенаведене, можна зробити висновок, що проблема занесення до системи дистанційного навчання Moodle матеріалів вже існуючих навчально-методичних комплексів дисциплін може бути вирішена тільки в окремих випадках, а загалом потребує значних витрат зусиль та часу і може стати перешкодою на шляху до опанування викладачами ВНЗ дистанційних технологій навчання.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ МАТЕМАТИЧНИМ ДИСЦИПЛІНАМ

Савченко Г.О., канд. пед. наук, доцент,
Харківський інститут банківської справи
УБС НБУ (м.Київ)

Головним питанням щодо постійного розвитку дистанційного навчання є вирішення проблеми створення дистанційних курсів, які будуть враховувати психолого-педагогічні особливості засвоєння студентами навчального матеріалу. Дистанційне навчання дозволяє оптимізувати навчальний процес, вносить в нього елементи наукової організації праці, робить можливим особистісно орієнтований зміст освіти, тому що гіпертекстова структура дистанційних навчальних курсів дозволяє вибудовувати індивідуальну траєкторію навчання, особистісного або професійного розвитку студента [2].

На базі Харківського інституту банківської справи УБС дистанційна форма навчання впроваджується для студентів перепідготовки, що отримують другу вищу освіту. Одним з головних питань у дистанційному навчанні стає питання спілкування студента з викладачем і зі своїми колегами, а саме засобами електронної пошти, форуму, чатів та вебінарів.

На нашу думку, до основних особливостей дистанційного навчання математичним дисциплінам, належать: розгляд особистості студента як активного суб'єкта навчального процесу, спроможного до визначення особистісних цілей аналітичної діяльності та засобів їх досягнення; включення комплексу ситуаційних завдань у навчальний процес, предметом яких є аналітична діяльність фахівців банківської справи; доведення потужності засобів моделювання для аналізу фінансово-економічних об'єктів; створення позитивного мікроклімату, атмосфери співробітництва між студентами та викладачем; застосування інформаційно-комунікаційних технологій, евристичних, інтерактивних форм і методів навчання.

На наш погляд, залишаються проблемними питання: 1) підготовки викладачів до роботи на основі дистанційних технологій та їх постійного розвитку у зв'язку з модернізацією освіти, вдосконаленням програмного забезпечення, комп'ютерної техніки тощо; 2) забезпечення умов контролю та об'єктивності оцінки знань слухачів курсів через мережу Інтернет; 3) забезпеченості всіх студентів необхідними технічними засобами для спілкування з викладачами тощо.

Метою подальшої діяльності є вдосконалення та впровадження комплексу відкритих ситуаційних завдань з математичних дисциплін, які повинні спонукати до активної аналітичної діяльності: критичне осмислення та оцінювання даних, різних методів їх пошуку, отримання та обробки, орієнтація не тільки на пошук правильних або неправильних відповідей, а й на пошук нестандартних шляхів розв'язання реальних життєвих ситуацій, намагання "побачити" подальший розвиток задачі, "відкрити" нові відношення.

ВИКОРИСТАННЯ LMS MOODLE ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Солошич С.М.

Науковий керівник Солошич І.О., канд. пед. наук, доцент,
Кременчуцький національний університет ім. Михайла Остроградського

Використання системи Moodle в навчальному процесі розглянуті багатьма авторами: Белозубовим А.В., Николаєвим Д.Г. [1] описані основи роботи з LMS Moodle, Толстобровим А.П. [2] розглядаються питання забезпечення якості тестових завдань при використанні електронних систем управління навчанням. Розглянуті підходи не охоплюють питання використання LMS MOODLE системи для організації науково-дослідної роботи (НДР) студентів.

Зручність застосування Moodle полягає в тому, що вона дає можливість проектувати, створювати і надалі керувати науковими ресурсами інформаційно-освітнього середовища. Система має програмне забезпечення з відкритими вихідними кодами і функціональними можливостями: керувати науковою діяльністю студентів; контролювати виконання наукових завдань; формувати індивідуальні наукові професійні завдання.

Система Moodle включає функціональні підсистеми: інформаційно-навігаційну, змістовну, діагностичну, управляючу. Інформаційно-навігаційна система складається із технологічної карти НДР, графіку звітності. Змістова підсистема – з ресурсів, що забезпечують інформаційну підтримку вивчення теоретичного матеріалу та елементів, які організують НДР студента. Сервіс розсилки дозволяє оперативно інформувати всіх учасників НДР про поточні події. Форум дає можливість організувати наукове обговорення проблем у режимі реального часу.

При використанні LMS Moodle ми зіткнулися з проблемами: необхідні певні знання комп'ютеру, програмного забезпечення, елементарні навички роботи в синхронному і асинхронному форматі; інтелектуальні і часові затрати; недостатній рівень володіння студентами комп'ютером та інше. Перевагами при організації НДР з використанням системи є зростання мотивації студентів до пізнання нового.

Список літератури

1. Белозубов А.В., Николаев Д.Г. Система дистанционного обучения Moodle: Учеб.-метод. пособие. – СПб., 2007. – 108 с.
2. Толстобров А.П. Возможности анализа и повышения качества тестовых заданий при использовании сетевой системы управления обучения MOODLE / Толстобров А.П., Коржик И.А. // Вестник ВГУ. – 2008, №2 – 100-106 с.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Топоркова М.М., ст. викладач,
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Із розвитком сучасних інформаційних технологій перед суспільством постала важлива проблема, яка полягає у створенні перспективної нової системи освіти, яка має підготувати суспільство до життя в нових умовах цивілізації. Цим пояснюється виникнення нової форми навчання – дистанційної.

Мета роботи полягає у визначенні недоліків та переваг дистанційного навчання.

Навчальне середовище Moodle стало на сьогодні одним із найбільш популярних LMS – систем підтримки навчального процесу дистанційної освіти. Перевагами Moodle є безкоштовність, відкритість, мобільність, розширюваність, широка поширеність і т.і. Тому навчальним закладам доцільно здійснювати поступове перенесення управління навчальним процесом на систему Moodle.

Але поряд з перевагами з'являються і недоліки, які в процесі роботи та застосуванні цієї системи треба усувати, а саме:

1. Немає прямого очного спілкування між студентами та викладачем.
2. Необхідна наявність відповідного технічного та програмного забезпечення, можливість доступу до інформації та використання засобів дистанційного навчання.
3. Ключовою проблемою є проблема аутентифікації користувача при перевірці знань. Неможливо точно сказати, хто на іншому кінці дроту. Одним із варіантів вирішення такої проблеми є встановлення вебкамер на боці того, хто навчається, та відповідного програмного забезпечення.
4. Обов'язковою є наявність цілого ряду індивідуальних психологічних умов. Результат дистанційного навчання залежить від самостійності та свідомості учня, жорсткої самодисципліни.
5. Недостатні навички роботи з комп'ютером тих, хто навчає і тих, хто навчається, відсутність досвіду дистанційного навчання.
6. Недостатній розвиток інформаційно-комунікаційної інфраструктури в Україні.
7. Проблема пошуку кадрів. Для дистанційного навчання необхідний висококваліфікований персонал, фахівці предметної області.

Отже, сучасні освітні тенденції вимагають великої гнучкості та динамічності в організації навчального процесу. Ідея безперервної освіти та технології дистанційного навчання здатні забезпечити задоволення широкого кола сучасних освітніх потреб. Наявні інструменти і технології повинні бути розвинені і розширені для досягнення цієї мети.

ЗМІСТ

Барасюк Я.М., Гімчинський О.Г. Досвід використання дистанційного навчання для студентів денної і заочної форм навчання	3
Березенська С.М. Використання навчального середовища Moodle при підготовці магістрів до викладання у ВНЗ	4
Бурачек В.Р. Використання платформи Moodle для створення дистанційного курсу з математики.....	5
Василенко Н.С. Дистанційне навчання: переваги та недоліки	9
В'юненко О.Б. Використання інтелектуальних агент-менеджерів для побудови адаптивних систем дистанційного навчання.....	10
Долгіх Я.В. Особливості оцінки часу розробки навчальних курсів дистанційної освіти.....	11
Железнякова Э.Ю. Управление самостоятельной работой студентов с помощью персональных учебных систем в Харьковском национальном экономическом университете.....	12
Змиевская И.В. Реализация интерактивного обучения средствами системы LMS Moodle	13
Зоренко О.І. Аналіз існуючих підходів щодо розробки моделі змісту навчального матеріалу дистанційного курсу	14
Иванец Г.В. Использование дистанционных методов работы со студентами при изучении дисциплин математического цикла.....	15
Красікова Т.І. Створення відкритого навчально-інформаційного середовища як позитивний фактор розвитку сучасного ВНЗ.....	17
Куприянов А.В. Дистанционные технологии на платформе Moodle в Украинской инженерно-педагогической академии.....	18
Лутаєва Т.В. Постановка дидактичних цілей під час планування електронних навчальних комплексів	19
Медвідь М.М. З досвіду впровадження дистанційної системи навчального процесу Moodle.....	20

Москаленко В.В., Москаленко О.В. Критерії комунікативної готовності студента до онлайн навчання	21
Обоянская Л.А. Формирование навывков информационного поиска в процессе создания глоссария в LMS Moodle	22
Олійник Н.Ю. Електронна освіта як інструмент розвитку інформаційного суспільства	23
Паращук Х.Ф., Назаренко В.М. Педагогічні аспекти використання засобів дистанційного навчання.....	25
Подласов С.О. Дистанційне тестування студентів денної форми навчання	26
Половін Б.А. Деякі проблеми створення ресурсів різних типів у середовищі Moodle.....	27
Савченко Г.О. Психолого-педагогічні особливості дистанційного навчання математичним дисциплінам	28
Солошич С.М., Солошич І.О. Використання LMS Moodle для організації науково-дослідної роботи студентів	29
Топоркова М.М. Особливості використання дистанційного навчання.....	30

ДЛЯ ПОДАТОК

ДЛЯ ПОДАТОК

ДЛЯ ПОДАТОК

Наукове видання

З досвіду організації дистанційного навчання з використанням LMS Moodle

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
МІЖВУЗІВСЬКОГО НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ВЕБІНАРУ**

Відповідальний за випуск Зміївська І.В.

Підписано до друку 20.03.2013 р. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура «Гаймс».
Умов. друк. арк. 2,09. Обл.-вид. арк. 2,36.
Тираж 100 прим.

РВВ ХТЕІ КНТЕУ
Україна, 61045, Харків, пров. О. Яроша, 8.